

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marți, Joi și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. măcelarilor Nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Viitoriul Austro-Ungariei

de Prof. W. Schücking.

III.

Articol final.

Ideea lui Springer e următoarea: Astăzi, în epoca schimbării de domiciliu a proletariatului, care e când în Viena, când în Budapesta, după cum îi cer interesele, școala sa națională vrea însă să o sîmbăritutindenea unde ajunge, nu prea au înțeles statele naționale unite, ci statul (adecă numai unul) are să fie internațional, începând dela centru, până la administrația locală dela state, iar cetățenii, la fel cum sunt astăzi organizați bisericește, pe lângă organizarea lor de stat au să formeze corpuri închiegate pretutindenea, pe baza unui catastru al naționalității, pentru apărarea și promovarea intereselor lor naționale. Singuraticile grupări naționale de felul acesta (la fel ca parohiile în biserică) au să stea apoi în strînsă legătură între olaltă, pe întregul teritoriu al monarhiei, și au să formeze pentru fiecare națiune câte o așa numită universitate națională, adecă o organizare, pe care au avut-o Sașii din Ardeal, cu conducere și cu avere proprie. Aceste universități naționale să și aibă apoi reprezentanțele (dietele) lor și guvernele lor, și să iee parte la conducerea monarhiei, intrînd în parlamentul central și avînd oameni în guvernul central.

Ideea aceasta genială a lui Springer mie numai din un motiv mi se pare că ar pușca peste țîntă, anume: dacă se formează pretutindenea comunități personale naționale pentru chestiile naționale, iar statele teritoriale vin mărginite în activitatea lor numai la afaceri neutrale, cari cu naționalitatea nu au nimica a face, cum e de ex. comunicația publică, chestia sanitară, etc. atunci se pierde cu totul baza unei vieți speciale de stat pe acel teritoriu.

De ce să fie bună peste tot o organizație atât de complicată a statelor unite pe lângă cari mai vin înșiruite și statele curat personale, în formă de universități naționale?

Afacerile neutrale, la cari Springer vrea să reducă activitatea statelor unite, pot să fie rezolvate și fără organizare specială în state unite, într'un singur stat unitar, cu autonomie extinsă comunală. Căci deocamdată proletariatul călător, ale cărui trebuințe naționale le poate satisface numai comunitatea sa națională, formează excepția, nu regula. Dar pentru raporturile excepționale din districtele cu limbi diferite și cu minorități naționale resfirate, ideea lui Springer poate să fie fără îndoială extraordinar de rodnică. În astfel de țînturi, în interesul păcii naționale și al apărării minorităților naționale ar trebui să fie organizate comunitățile naționalităților pe baze personale.

Imi aduc aminte cum înainte cu câțiva ani un German din Austria îmi spunea în Salzburg, că cei 20,000 de Maghiari din Viena sunt atât de cutezători, încît cer o școală proprie pentru copiii lor, cu limba lor ca limbă de propunere. Răspunsul meu a fost: „Și de ce nu?” De ce Maghiarii, pe cari chemarea lor i-a dus la Viena, să și piardă aci naționalitatea? Și dacă comuna germană nu află că e compatibil cu conștiința sa națională înființarea unei școale cu limbă de propunere străină, atunci lucrul acesta l-ar putea face comunitatea naționalistă, contemplantă de Springer. Sigur, că prin aceasta administrația nu devine mai ușoară, și am văzut, cum prin cea mai nouă lege despre instrucția confesională în Prusia au fost desființate toate comunitățile școlare și școalele au fost trecute în proprietatea comunelor; dar sistemul celalalt (cu școale confesionale) s'a dovedit totuși în curs de peste o sută de ani de foarte posibil, deși e cam greoiu.

Cu tot dreptul spune Springer, că viața națională e compusă și din o viață internă a omului, și de aceea, când se nasc divergențe, trebuie să fim consecvenți și să facem independentă viața internă națională a omului de forța exterioară a statului, întocmai cum se întâmplă aceasta și cu privire la religie, la credința omului.

Catastrul național, în care fiecare cetățean are să fie indus amăsorat cererii sale, poate să formeze, nu numai bazele organizării comunităților locale pentru satisfacerea trebuințelor lor naționale, ci poate fi luat, dacă minoritatea națională din stat a atins o anumită cifră, și ca bază pentru compunerea corpurilor legiuitoare, fiindcă listele catastrului național pot fi totodată și liste electorale, pe baza cărora mandatele pot fi împărțite după grupările populației, astfel, ca în acelaș oraș, Nemții să aleagă Neamț, Cehii Ceh, ca deputat. Ar trebui apoi să se mai iee dispozițiuni în constituție, ca în chestii de importanță națională reprezentanții unei națiuni să nu poată majoriza pe ai altei națiuni, ci între ei să existe o așa numită amicabilis compositio, cum exista ea în senatul nostru imperial din vremea veche, între corpus evangelicorum și corpus catholicorum.

În privința aceasta a făcut o încercare interesantă regulamentul de alegere pentru dietă din Moravia, datat din 27 Noembrie 1905, și lipsa de oportunitate e acestei constituții nu e de loc dovedită prin glasurile de nemulțămire, ridicate din partea Germanilor. E de înțeles, că la aranjarea aceasta nouă a lucrurilor Nemții nu au mai obținut numărul de voturi pentru alegerile la cameră pe care-l aveau pe temeiul predominanței de mai înainte. Acceptându-se aceste baze, sigur că se va ajunge la înțelegere și în Boemia. Doară a spus unul dintre cunoscuții conducători ai Cehilor, că păretele care desparte în Boemia

pe Cehi de Nemți e mai subțire decât o foaie de hîrtie!

Vedem deci, că se găsește soluție și pentru problema de naționalitate, dacă ea nu e căutată în asuprire, ci în dreptate. Lucrul principal e și aici acela, pe care-l cerea împăciitorul Cobden, la toate ocaziunile, anume: „bunăvoire între națiuni”.

La tot cazul Austria e pe drum spre bine, și trebuie să ne umplă de bucurie faptul, că bătrînul ei împărat, care a avut atâtea zile urâte, și care e, cum se spune, cel mai diligent funcționar al imperiului său, e pe cale de a vedea și această auroră a unor zile mai bune. Un pas colosal făcut înainte este introducerea dreptului electoral, universal, egal și direct în Austria, — pentru că cei întrați de nou în cadrele constituției aduc forțe tinere și idei noi la rezolvarea problemei. Nu fără motiv s'a vorbit totdeauna despre o social-democrație imperială-regală în monarhia dela Dunăre. Nici aceasta clasă de oameni nu și va trada nici odată națiunea. Social-democrației, destul de număroși în senatul imperial dela Viena, încă s'au organizat după națiuni, dar ei nu au căzut în greșala făcută din partea burghezimei din Austria, nu s'au oprit numai la naționalism, ci au luat în vedere mai ales înaintarea pe terenul economic. Social-democrații au suferit mult sub războiul purtat între naționalități, când a stagnat viața economică, și ei știu, că este trebuință de un senat imperial, capabil de muncă, care să aducă legi sociale. Ei sunt sîntii de politica de asuprire, pe care au simțit-o din destul, și astfel se gîndesc la libertate și pe seama națiunilor asuprite. Iar la noi (în Germania) în loc de a se justifica politica de asuprire cu experiențele făcute în Austria, ar fi mai bine dacă s'ar scoate învățături din aceste experiențe. Trebuie să se recunoască odată, la noi și altunde, că politica de asuprire a provocat nu-

FOIȘOARĂ.

Două scrisori ale unui preot unit.

Despre neunire și preoții ei.

Scrisoarea I.

Oncorate în Chr. frate, P. Petru Halmaghi din Bzești, neunit!

Și intru adevăr ași vrea ca frați să fim iară nu nefrați.

Pentru aceea dară eu acuma cu ajutorul lui D-zeu am început un lucru nou și lucrul acesta nu și-au luat izvodirea de aiea. Fără numai din pricina mea cu popa Mihai din Rușor care peste măsură tocmai ca și p... s'a vîrît în parohia mea Gălați și-a rapt oât a putut, și eu l-am invitat să fie indesulit cu parohia dînsului cu Rușoru, dară n'a vrut, și dintr'aceasta eu acuma numai bag vină lui popa Mihai, fără socotesc aceasta cumcă poate că D-zeu nu l-a lăsat să voiască și i-a împetrit inima ca și a lui Faracn, ca să miște un lucru spre descoperirea unui adevăr ce era ascuns.

Deci fiindcă a adus D-zeu vremea la această mijlocire eu acuma din descoperirea Duchului sft. prin citirea sft. scripturii, smîndurora testamentelor vechiu și nou, am pus dară acestea lucruri șiemi-

impotrivitoare, adecă sft. unire cu neunirea slătore, am căutat și la izvodirea lor ai fiește căreia. Și cumcă izvoditoriu sft. uniri luminat arată sft. Evangelist la Ioan c. 17 a fi Chr., iară neunirea dela însuși diavolul vechiul împedecătoriu și tatăl minciunii. Acuma eu știu că aceasta o cetero toți și unifi și neuniți, cumcă Pavel apostolul cu acest împodobit cuvînt numește biserica sau pe credincioșii cei căștigați din păgâni, mireasa lui Chr. cari sînt fiii sfinței uniri; acum dară sft. unire fi mireasa lui Chr. împăratului luminii și păcii, iar neunirea mireasa lui Antihrist sau a dracului carei împăratul întunerecului și al vrășbii acuma aceasta iară luminat arată, cumcă Chr. numai ucenicilor să-i le-a dat darul preoției a lega și a deslega, iară la cei instrîinați de sft. unire nu le-a dat, și acuma dară preoțimea neunită ei singuri mărturisesc prin aceasta că preoți adevărați nu sînt, și aceea luminat arată sft. scriptură intramîndouă testamentele și vechia și nou. Pentrucă, atncea când s'au desbinat de sft. unire a credinței cei adevărate și de cele 4 punctumuri ale unirei, atunci s'au lăpădat de D-zeu și de toate lucrurile sfințe cri se țîn de D-zeu, când s'au botezat s'au lăpădat de satana și s'au împreunat cu Chr.

Iară când s'au lăpădat de sft. unire, atunci s'au lăpădat de Chr. și de toată sfințenia și vrednicia lui Chr. și s'au îm-

preunat cu satana, cu toți ingerii lui și s'au îmbrăcat cu toate scîrnăvile lui, și dacă odată satana e ucigașu, așa dară și preoțimea neunită ucigătoare de suflete este. Și tot poporul neunit nu țîn pe preoții lor pentru alt sfărșit, fără numai ca să aibă oine le pune lanțul în grumazi la cîasul morții lor. Și de toate vrednicia ce le fac ei să nu aibă nici un folos pentru că aceasta frumos o arată prorocul Exechiil c. 34 și în psalm 50 iară să arată. Și cu un cuvînt toate sft. slujbe cele slujesc și toate jertfele cele fac neuniți nu sunt spre alt sfărșit, fără numai spre osînda lor și până la ziua judecării, și tocmai pentru aceia că faptele dîșilor sunt sfințe și vrednice ar fi de primire, dar fiindcă es din buze spurcate și scîrnave și faptele lor încă își perd toată vrednicia lor și neprimite rămân ca și jertfa lui Cain cea nedreaptă. Amărâte unite, și de 7 ori amărâte și ticăloase tare de cerbice și netăiat împrejur la inimă, cari pururea stați împotriva Duchului sft. precum arată Chr. la Mateiu c. 12 v. 31, 32, Marcu c. 3, v. 29. și cumcă neuniți is legați și cu afurisenia lui Pavel la Galateni c. 1 v. 8-9 care așa zice: că oricine s'ar soula să mărturisească mai mult decît ași auzit dela mine măcar și ingeri de vor spune Aute-ma să fie.

Acum dară sfurisenia aceasta păcatele împotriva Duchului sft. făcute dimpreună cu celelalte toate, nedezlegate ră-

mân, și cum poate zice preoțimea neunită, cumcă are preoție adevărată cănd ei din alegerea voiei lor s'au mai ales din fiul lui D-zeu a mai fi fiii diavolului, din fiii lăminii fiii întunerecului. Li-s'a dat evanghelie spre luminare prin carea să îndreptează sufletele cele răsocmpărate cu sîngule lui Chr. spre viața de vece, iară ei au întors-o spre moartea de vece. Și dacă zice sft. scriptură cumcă la ziua judecării va cere dare de samă pentru tot sufletul omului, nu numai dela om oi și dela fiară și dela foc și dela apă și dela lemni care a omorât om. Dară cu cât mai vîrtos le va cere dela preoți, căroră însuși D-zeu li-a încredințat, ca să le pască cu pășune ourată la muniți sfințeniei a sft. uniri, iară nu la fundul părăielor și a vailor celor afunde, unde nu mai vîd bietele oi soarele nici odată, nici hrană bună, numai oâlbează, putoare și scîrnăvie drăcească, cu această hrană pășunează preoțimea neunită oile lui Chr.

Și dacă odată neunirea nu are cărți după formula ei, așadară nu-i lege, numai credință stricată, și schioapă, și orbă, și nefiind ea nici o lege, fără numai credință stricată, așa dară nici preoții ei nu-s preoți adevărați, nici sănătoși, numai orbi că nu vîd, surzi că nu aud ce zice Chr. la evanghelistul, ba pe scurt se zic, preoțimea neunită dela cel mai de jos până la cel mai deasupra de toți, cu legea lor cu tot nu-i alta fără numai mânia lui D-zeu pe oa-

mai încurcături, că dreptul trebuie adus în consonanță cu realitatea, adică trebuie să se țină cont în constituție de existența minorităților naționale, și că sunt căi și mijloace, pentru a se delimita prin acte de dreptate toate grăntățile!

Din protopresbiterate.

Conferența preoțească din tractul Cetatea de peatră.

Rohia, Noemvrie 1910.

Conferența preoțească din protopresbiteratul Cetății de peatră în anul acesta s'a ținut la 14/27 Octomvrie în comuna Berința.

La orele 8 dimineața s'a început serviciul divin celebrat de preoții: Teodor Șavrea, George Ghețe, Ioan Perhaița, Alex. Cioacă, Alex. Buda, Ioan Roman jun. și V. Danciu, în prezența unui număr public din loc și din comunele învecinate. După slujba parastasului și invocarea Duhului sfânt, absentând preotul însărcinat cu predica, P. On. D. protopresbiter Vasile Duma ține poporului o cuvântare plină de învățături și pildă vrednică de urmat, scoase din viața Cuvioasei maicei noastre Paraschiva.

Terminate acestea, preoțimea se întrunește la ședință în frumosul edificiu al școlii noastre confesionale din loc, unde protopresbiterul tractual deschide ședința, prin o concisă și bine simțită vorbire, tractând în ea în special despre afacerea școlară din acest tract și zicând între altele:

„... Dacă în trecut din cauza nepăsării conducătorilor a suferit atât de mult cauza școlară, astăzi dăinuind tot așa, ni se vor nimici școlarele cu desăvârșire. Noua lege școlară a adus în mare primejdie existența școlarelor noastre, de aceea ni se impune trezirea din apatia și neinteresarea de mai înainte, ca până ce mai este timp să punem la cale o acțiune mai energică întru salvarea celui mai însemnat așezământ al bisericii noastre, dacă nu voim, ca după o viață puțin muncitoare și nerodnică să ne aștepte o pomenire după moarte nu cu laude, ci cu blăstăm.”

După constatarea celor prezenți și constituirea biroului, se pune în discuție săvârșirea serviciului divin și predica, declarându-se de succese.

Se dă apoi oetire rescriptului P. V. Consistor arhidiecezan din 16 Martie a. c. Nr. 11,720 Bis. prin care se aprobă protocolul conferenței din anul trecut, ear preoților Nicolae German, din Rohia și Alexiu Latîș din Plopiș, cari au disertat, li se exprimă mulțămirea.

Raportorul comisiei pentru censurarea rapoartelor parohilor despre activitatea lor din anul expirat, parohul Nicolae German, cetește darea de samă, compusă pe baza rapoartelor intrate. Se primește în general, apoi se începe desbaterea specială.

Intregă discuția asupra tuturor punctelor din acest raport a fost desfășurată cu atențiunea cuvenită și cu o demnitate vrednică de însemnătatea lucrurilor ce s'au pertractat. Reprobând ce a rău și nedemn și apăsând ce e bun și folositor, ne-am apropiat de adevăratul scop ce se urmărește prin înaintarea acestor rapoarte (ale preoților) și am corespuns ideii menirii ce au conferențele preoțești față de biserică și neamul din care facem parte.

petele împetriților, și bătaia de joc dela necuratul diavol, trăgându-le acesta sacou plin de funingine pe ochii lor cu nime de nou și însemnându-le cu acest pecet, sau titlu, care numai la porci și la câni să dă, adică ne sau nea, precum să arată la Apostolul o. 22, v. 15, că și cu câinii îi asemănează.

Și eu numai din părerea de rău și din râvnă spre mântuirea tuturor m'am apucat de acest lucru și mi-am aruncat mreja spre toată neunierea, pentru-că prea multe suflete să ține la iad prin minciunile și amăgirile preoților neuniți, tocmai ca cum i-ar trage cu ștreangu după ei, fără de nici o milă.

Al frații tale de binevoitorii și oătră D-zeu rugător pentru luminarea oșoșintei tuturor rătăcioșilor frați români

Stefan Suciu
par. Galațului gr. cat.

Vorbe înțelepte.

Omul învățat, dar cu moravuri urâte și cu fapte necuviincioase, este ca și orbul, care ține în mâni falcia aprinsă. Luminează și ea celorlalți, dar sieși nu poate să-și lumineze.

Ear dintre concluziunile cele de mai mare însemnătate și de interes general sunt următoarele:

1. Se impune tuturor preoților de a lucra cu toată conștiințioșitatea pentru zidirea și providerea cu recuzitele și mobilierul necesar a edificior școlare. În rapoartele către conferența proximă preoții vor arăta cu deosebire rezultatul activității lor pe terenul școlar.

2. Preoțimea să lucreze din răspuneri la înființarea de coruri bisericesti, cari sunt cele mai eficace mijloace pentru atragerea poporului la cercetarea bisericii.

3. Pentru combaterea scăderilor din parohii, fiecare preot în raportul către conferența viitoare are să alăture un conspect din care să fie evident, de câteori și despre ce a predicat în decursul anului, arătând totodată și Duminea și sărbătoarea în care a predicat. Cu privire la combaterea beției, preotul să insiste pe lângă reprezentanța comunală, ca aceasta să ia deciziune în înțelesul, ca în Duminea și sărbători crășmele să fie închise. Să se înființeze în toate parohiile reuniuni de temperanță, iar pentru componerea unui proiect de statute pentru aceste reuniuni se alege o comisiune constătătoare din preoții Nicolae German, Stefan Micle, Alexandru Buda și Vasile Țăgean.

4. Pentru înmulțirea fondurilor parohiale se decide a se pune în practică cultivarea pământului bisericesc în regie proprie, îndeplinindu-se cultivarea gratis prin credincioșii bisericii, iar rodul câștigat în modul acesta prefăcându-se în bani, se va depune la vre-o bancă solidă spre fructificare.

În comunele unde nu se află pământuri bisericesti, preotul să stăruiască pe lângă proprietarilor nostri mai cu stare, să doneze pământ bisericii pe mai mulți ani. La cultivare să se purceadă în modul arătat mai sus.

5. Conferența primește propunerea conferenței învățătoarești și decide înființarea bibliotecii tractuale comune pentru preoți și învățători și deobligă pe toți preoții a contribui la susținerea acestei bibliotecii cu o taxă anuală de 2 cor.

6. Pe viitor fiecare parohie să-și înființeze reuniuni de femei pentru înfrumusețarea bisericii.

Urmează la ordinea zilei oetirea operatului: „Formele externe ale cultului Dumnenezesc”, compus de P. On. D. protopresbiter Vasile Duma.

Preoțimea pătrunsă de însemnătatea acestui frumos studiu, care a fost predat cu o rară demnitate, exprimă dlui protopresbiter mulțămirea și decide cu unanimitate publicarea studiului.

După ce se comunică preoțimei mai multe ordinațiuni consistoriale de interes bisericesc școlar, prin o vorbire în care îndeamnă preoțimea la dezvoltarea unei activități desinteresate și neobosite pe terenul școlar, încheie ședința.

N. German.

Dela conferențele învățătoarești.

Tractul Lupșă.

Oicoinutele conferențe tractuale au intrunit pe toți învățătorii din arhidieceză în consfățuiri de bună chibzuială asupra chestiilor de vitală importanță a învățământului popular. Corpul învățătoresc din tractul nostru, chemat de acest îndemn prin circularul protopospe de datul 31 Aug. 1910 s'a înfățișat în număr aproape complet, dovedind interesul cel mai viu față de cauza școlii primare. În ziua de 8 Octomvrie comisarul consistorial domnul Vasile Gan, celebrând sf. liturgie împreună cu invocarea Duhului Sfânt, în biserică locul de adunare, Ofenbaia, ne-a invitat la muncă nepregătită în sgrul educațiunii, prin povățuitorul discurs de deschidere a ședinței, de cuprinsul următor:

Oonorată conferență! Domnilor învățătorilor! Frasa ce se atribuie cancelarului poreclit de fer: Bismarck, că învățătorii și nu armele teutonice au raportat la Sedan biruința asupra trufașilor Francezi — are mare trecere la toți pedagogii din zilele noastre. Din ce în ce mai mult accentuăm și noi fraza — o mândria celui ce ca învățător își iubeste cariera și cunoaște importanța chemării sale.

Accentuarea frazei are deosebit interes. Victoriile moderne se știe, le doide istețimea cu care se țintește tunul, nu mulțimea tunurilor. Istețimea e condiționată de cultura mare ori mică. Cele mai respectate neamuri din timpul de față sunt cele ce posed cultura cea mai înaltă. Puterea Germaniei lui Bismarck, putere necoștatată, de care au reoi fiori multe țări și popoare, residă doar în intensitatea culturale ce la ea a pătruns și cele mai de jos straturi din populațiune.

Intreb acum: Crește ori scade sub raportul culturii puterea poporului nostru?

Il întăresc ori slăbesc școlarele sale sătești?

Răspunsul la întrebări îl aflăm în purtările tineretului ce ese format din mâinile învățătorilor moderni. Tineretul acesta menit a fi fala viitorului nostru — cum ni se prezintă el în manifestările sale — are oșoștințe din geografie, istorie, economie, fizică ș. a., poate în conveniri discută despre multe lucruri reale și ne-reale. Privit dela distanță se pare, că geniul cel bun al neamului i-a atins fruntea, ca să justifice speranța poetului: Viitor de aur românimea are... Prin pătrunderea de aproape în starea sa psihică însă ni se reduce în mare măsură optimismul. Anume se observă la tineret — în loc de solidaritate — răslățire pe toate cărările vieții, în loc de altruism — egoismul cel mai cras, în loc de înaltare duhovnicească — cădere, demoralizare. Devotamentul față de instituțiile ce le avem, i se reduce aproape la zero. De idealism nici în așa măsură nu e stăpănit, cum erau înaintașii — dela cari oa dela oameni fără nici o știință de carte nici nu puteam aștepta mult.

Ce denoată incontestabila experiență? Denoată, că pe noi cultura ne slăbește, că fraza bismarkiană nu se potrivește stărilor noastre. Poporul își perde prin cultură datinele, credințele străbune, devine răslăț, ca turma fără păstor. Continuând calea apucată, nu trebuie a fi mari proci, ca să cunoaștem, că mormântul neamului deja se sapă.

Veți zice: Spiritual modern — ireligios, distruge disciplina din popor!

Dați-mi voce a face constatarea dela acest loc, că nu e așa. Lupii pot distruge numai turma lăsată de sine. Unde veghe e de față, pagrabă nu se face. O oaie, două răpiti de curente externe, nici la un oas nu pot formă regula de destrăbălare în șirurile poporului. Deoi convulsiunea ce se observă, se produce prin cauze mai adânci. A zis Isus: Duhul este care înviază, iar trupul nu folosește nimic, cuvintele care grăesc cu duh sfânt, (Ioan 6, 63). Din acest citat învățăm, că graiurile cu duh sunt cele ce dau viață, — putere. Învățământul nostru li lipsește graiurile cu duh. De aceea n'are nici o putere. Așa el — Greșala școlarelor, greșala dvoastră, oei ce conduceți școlarele consistă în faptul, că nu formați caracterele elevilor. De ce? Nu le formați, pentru-că țanta învățământului dvoastră în mare măsură lasă la o parte idealul care trezește, aduce la conștiință de sine persoanele și popoarele. Dvoastră învățați, nu creșteți elevii!

Învățătura, adevărat, înmulțește cunoștințele, dar fără educație produce disarmonie între minți și inimă, între oșetare și simțire, — disarmonia ce produce relele, de cari trebuie să mă plâng.

Baza caracterului omeneșc o formează armonia dintre pornirile minții și inimei. Armonia aceasta se poate obține prin cultivarea idealului. Idealul împintea la munoă înălțătoare, lipsa lui aduce moarte. Au perit multe neamuri de pe fața pământului, cărora istoria pe peginile sale abia le-a creștat numele; — au perit, pentru-că țanta vieții lor era pântecel, traiul bun.

Acum cunoaștem, de ce pedagogii germani și-au zidit neamul, adevărind sentența lui Bismarck despre ei, prin cultivarea idealului în siml tinerimii.

Caz celebru de înaltare prin cultură vă pot da evenimentele nu de mult desfășurate pe câmpiile Mandjuriei. Iaponezii cei mărunți, nebăgați în seamă, însuflețiți de cultura idealistă a dacoșilor oa peste noapte s'au ridicat la rol conducător. Cu ajutorul însuflețirii nu numai arpile colosului muscălesc le-au rețezat, dar au obținut rezultatul, că ezi voința lor este determinătoare aproape în toate evenimentele mondiale.

Dacă acestea sunt adevăruri și nime nu se înșoeste în veracitatea lor, să formăm și noi în școlare caractere! E vrednic de soarte mai bună poporul ce aproape și bucatura din urmă și-o jertfește pe altarul școlii.

Dorind și eu a veni în ajutorul dvoastre și a face servicii cauzei acestela din prilejul convenirii prezente, vă recomand a rezolva problemele următoare:

a) Să fixați de aproape materialul de învățământ ce scoate la iveală și cu preferință zidește caracterul religios moral al elevilor și cultivă virtuțile sociale și cetățenești. Principiul vechiu și sănătos învăță: Non multa, sed multum.

b) Să creați metod de propunere plastic și atrăgător, isgonind mehanismul ce omoară.

c) Să introduceți spiritul de familiaritate în școlare, nu statul polițial să domnească în ele.

d) Să apropiați cât se poate instrucțiunea de problemele vieții practice, deprinzând prin ea elevii la o activitate spirituală independentă, ce înalță conștiința de sine și stimulează nobila ambiție.

În speranța, că sfaturile mele vor afla în dvoastră teren bun, pe care pot încolți, crește și produce fructe folositoare bisericii și neamului pe care îl serviți, — vă salut și conferența o declar de deschisă.

Se aplaudează viu.

Comisarul invită conferența la constituire. Se alege notar ad hoc Lszar Chirilă. Se procedează la întregirea biroului. Ioan Hașu accentuează principiul: că la alegere de president să se țină în vedere meritele și experiența celui chemat a purta această demnitate. Se înșoinge o discuție vie în jurul chestiei, vorbind pe rând: I. Popuța, N. Crețu, L. Chirilă, L. Canja etc. La propunerea comisarului, conferența lasă teren liber pentru alegerea presidentului. Se suspendă ședința și redeschizându-se, se procede la alegere prin vot. Se constată, că s'au dat 19 voturi, dintre cari 10 pentru I. Popuța, iar 9 pentru D. Bedelean. Proclamându-se ales membrul I. Popuța, acesta renunță, propunând pe D. Bedelean, care e și zolamat. Ca notari se aleg: L. Chirilă și Nicolae Fodorean; ca persoane de încredere Ana Crăciun și Iuliu Țăuțan, cari totodată se însăroinează și cu verificarea protocolului. Membrii biroului își ocupă locurile destinate. Presidentul salută oa oaspeți pe domni: Aurel Boeriu și V. Bumbuț, parohi și dir. școl. Cetindu se apelul nominal, răspund 21 de inși, absenși 2. Comisarul anunță, că acești 2 absenși și-au justificat înaintea sa absența.

Se ia cu plăcere act, că membrii cari n'au participat la serviciul divin, din bună voie ofer o cotizație la fondul neatacabil al tractului.

Presidentul prezintă următoarele esibite:

a) Rezoluția consistorială din 19 Aug. a. c. nr. 12931 școl.

b) Circularul din 11 Iunie nr. 6258 școl.

c) Circularul de dtto 16 Sept. nr. 8433 școl.

d) Circularul din 30 Sept. nr. 11410 școl.

e) Circularul din 19 Aug. nr. 9481 școl.

f) Hărțile învățătorului I. Vuia, în cauza manualelor sale.

g) Recercarea protopopului Săliștei, Dr. Ioan Lupșă, în obiectul abonării opului „Andreiș baron de Șaguna”.

Hărțile de supt a, și b, se predau comisiei permanente; circularul d, se predă unei comisii speciale, constătătoare din: Ana Crăciun, Aurelia Bedelean și L. Canja, oa îndatorirea de a raporta în ședințele viitoare.

La ordinea zilei vine operatul: „Cari manuale se pot întrebuința și întru-cât se poate răzima instrucțiunea din școlare pe folosirea manualelor?” de L. Canja și Iuliu Țăuțan. Membrii conferenței înșoțesc cu atențiune încoșdată elaboratul. Recenzenții: Vasile Butură și I. Popuța își reasumă observările asupra disertației. Usează de cuvânt L. Chirilă, care impută autorilor, că au fost unilaterali, și la alegerea manualelor de limbă română au abandonat principiul cultural istoric, preferând numai manualele lui Vuia, cari n'sjung această măsură. Dl comisar excepționează introducerea operatului, oa neapartinând temei date. Luorarea se declară de bună.

În firul deliberărilor intră „Discuția liberă asupra bibliotecii centrale a, a celei tractuale și a revistei pentru întreaga mitropolie”.

L. Chirilă își exprimă părerea, că bibliotecile tractuale pedagogice își au însemnătatea lor culturală pentru învățători, iar centrala poate aduce reale servicii numai celor dela centru. În ce privește revista pedagogică, contempeză a fi actuala „Vatra Școlară”, care ar trece în proprietatea mitropoliei. Să se impună abonarea ei tuturor învățătorilor. La redactarea ei să se angezeje în comitet cele mai vigorose puteri didactice, dela sate, oa unele cari oșoșno mai bine grăntățile școlii populare.

I. Hașu se alătură părerilor antevorbitorului, admitând, că biblioteca centrală ar fi rezabilă prin o cotizație anuală, repartizată pe învățători. Presidentul crede, că în idee se poate susține înfăcșurarea bibliotecii centrale, practice, însă n'avem nici mijloacele și nici nu putem uza de ea, cel mult Asociațiunea ar putea lua asupra-și înjghebarea ei.

Comisarul insistă cu deosebire asupra bibliotecii tractuale existente, în cazul, când învățătorii s'ar învoi la plătirea unei cotizații anuale de 2 sau mai multe

coroane pe un anumit timp. Conferența la act cu aprobare și descreștează:

a) revista pentru întreaga mitropolie se poate înființa, sub auspiciile consistorului mitropolitan;

b) biblioteca centrală poate să aducă folos numai celor ce se ocupă de știința pedagogiei, de aceea și dacă s'ar înființa fie prin Ven. Consistor, fie cu sprijinul Asociației, în ea pot avea loc mai mult opuri din alte limbi și de autori deplin cunoscuți;

c) ideea bibliotecii tractuale însă e realizabilă și folositoare în mare măsură învățătorilor, de aceea conferența repartizează pe fiecare membru cu începerea anului viitor, pe timp deocamdată de 3 ani, un adaus de 2 coroane lângă taxa actuală, cu exclusivă mențiune de a se întrebuința la augmentarea secției pedagogice a bibliotecii tractuale. Dacă tractul va accepta această măsură, cărțile pedagogice să se procure conform elegerii opurilor de către comisiunea permanentă a conferenței.

Sedința se suspendă la ora 1 p. m., anunțându-se proxima pe 3 ore p. m. (Va urma).

Organizarea preoțimii!

(Pentru părintele Voniga).

În numărul ultim din „Revista Preoților” părintele Voniga tună și fulgeră din înălțimea la care crede Frăția Sa că se află, contra tuturor acolora, cari au avut otezanța să ia poziție, ori în public, ori în conferențele preoțești, în contra organizării preoțimei.

Părinte Voniga! Greșești și ești în păcălire foarte mare când susții, că din viciu unii și-au ridicat glasul în contra „organizării”!

Nu există preot, ocupe el orice grad ierarhic, care să fie în contra organizării, dar există preoți, cari sunt contra „organizării”, în felul cum a fost contemplată această „organizare” de dta.

Și acesta este singurul motiv, pentru care eu am făcut propunerea primită unanim în conferența preoțească a tractului Sibiu, și cred că acesta a fost și unioalul motiv, care a condus pe ceilalți preoți sau mireni, — cari au avut otezanța de a nu fi de acord cu ceea ce tipărește și susține părintele Voniga!

Și iată de ce! În numerii mai vechi din „Revista Preoților” și anume 21—22 comitetul de redacție la loc de frunte publică acesteia: „începerea acțiunii de organizare prin alegerea unei delegațiuni a preoțimii din întreaga mitropolie, constatatoare din 22 membri din fiecare protopresbiterat câte unul!”

Părinte Voniga! Nu ți-ai dat seamă, că între marginile dispozițiilor și normelor noastre bisericesti, noi preoți fiind singuri, fără sprijinul mai marilor noștri, nu putem face aproape nimic, ba încă nici nu ne este permis a începe o acțiune așa de importantă, fără încuviințarea și ajutorul organelor superioare? Ce reușită poate avea o astfel de muncă mare și grea, la care să nu conluore și să nu fie în frunte dignitarii bisericii noastre? În felul cum ai proiectat Frăția Ta organizarea preoțimei noastre, nu s'ajungem la organizare, ci tocmai la zizanie între preoți, le separatism, de care în timpul de față (cred că ești de o părere cu mine) nu avem tocmai lipsă!

Căci dignitarii se naște în momentul, când dignitarii noștri nu sunt cu noi!

Organele noastre superioare sunt: 1. Protopresbiterul și 2. Consistorul. Oare protopresbiterul și membrii consistorului n'au fost și nu sunt preoți? De ce dar nu pot intra și ei între membrii „organizării”?

Căci de sigur și ei cunosc calvarul durerilor și năcazurilor, prin care trece și trăește un preot.

Sunt de acord cu ceea ce zice părintele S. Secula: „progresul pretinde organizarea preoțimei pentru îndeplinirea misiunii sale pastorale în cadrele condițiilor moderne!” Sau suntem noi preoțimea o tagmă așa de slabă ori de miseră, încât să avem lipsă de o „organizare” pusă pe baze socialiste, ca a diferiților muncitori și meseriași?

Dacă așa ar fi, atunci nu merităm altoave, decât disprețul tuturor, și suntem vrednici de a fi călători în picioare și batocoriți de ori și cine și ori și unde!

Iată părinte Voniga motivul pentru care sunt contra „organizării” proiectate de Frăția Ta!

Am tot așteptat să văd publicat odată planul sau statutele organizării preoților. Dar până acum nu am văzut nimic. Și lucru se putea face cu mult mai bine, dacă mai întâi ai fi publicat proiectul de statute, în care să se cuprindă tot ce se-ar duce pe noi și tot ce se-ar putea servi

spre sanarea împrejurărilor nefavorabile, în cari ne aflăm azi noi, tagma preoțească!

Eu ca unul dintre cei mai mici, iată cum mi-am închipuit lucrul: În toate tractele protopresbiterale din mitropolie să se convoace conferențele preoțești cu programul: „Organizarea preoțimii noastre din întreaga mitropolie și eventualele modalități, prin cari s'ar putea ajunge mai curând și mai bine la scop!” În scopul acesta se îndatorează fiecare preot cu studiarea amănunțită a organizării, iar cei capabili să pregătească și proiecte de soluțiune, cari să se pună în desbatere la conferență! Din fiecare tract să se aleasă pe lângă protopresbiterul tractual încă 2 preoți, cari vor lua parte la conferența eparhială, care se compune din: a) Inalt Prea Sfinția Sa Mitropolitul (în diecesă Prea Sfinția Sa Episcopul); b) membrii consistorului, cari sunt preoți; c) protopresbiterii tractuali și d) cei 2 membri aleși de tract.

Din fiecare diecesă să se aleasă apoi o comisie constatatoare din 12 membri: 3 din clerul înalt, 3 protopopi și 6 preoți, cari intrându-se în centrul mitropoliei formează conferența mitropolitană, care va avea de prezident pe Inalt Prea Sfinția Sa Mitropolitul, viceprezidenți: Prea SS. Lor Episcopii Aradului și Caransebeșului, un protopop notar general, iar 3 preoți notari de sedință.

Conferența mitropolitană va avea apoi să-și spună cuvântul: Avem lipsă de organizarea preoțimei, și dacă da, cum să se facă organizarea?...

Așa îmi închipuiau eu lucrul! Pentru că dacă la un lucru așa de însemnat nu conlucrează toate capetele luminate ale bisericii noastre, atunci nu întărim fundamentul clerului inferior, nu apărăm biserica, nu suntem scutul clerului înalt, și nu vom ajunge la mult trimbițata „întăriri a bisericii și a sceptului arhieresc!” Sibiu, la 25 Noemvrie 1910.

Octavian Murășan
preot.

Muzeu bisericesc.

Administrația Casei bisericii din România a deschis în săptămâna trecută un muzeu de artă bisericască. Serbarea de înaugurare a decurs în cerc restrâns și ales, compus din elita demnitarilor bisericii și ai statului. Dl P. Gârbovicănu, administratorul Casei bisericii, a expus lucrările făcute pentru adunarea la un loc a monumentelor naționale bisericesti, uitate și abea scăpate de nimicioie de prin vechile mănăstiri și biserici.

Sălele muzeului cuprind icoane în stil bizantin primitiv, precum și lucrări datorite renașterii artei bizantine. Unele icoane sunt făcute cu atâta dibăcie ca expresie și colorii, încât ar putea servi ca modele pictorilor bisericesti moderni.

Se înțelege dela sine, că pela bisericile noastre, în numeroase locuri, se mai găsece comori artistice, care vor trebui adunate, sau cel puțin studiate la locul lor. În Europa apuseană, cu deosebire în Anglia, oamenii au început să se intereseze de arta bizantină, adunând comori artistice din mănăstirile și bisericile rușești. Ușor s'ar putea întâmpla, ca unele rămășițe prețioase din țările românești să treacă departe tocmai la British Museum din Londra.

Muzeul dela Casa bisericii mai cuprinde copii de pe icoanele pictate sau lucrate în mozaic, în stil bizantin, la Ravenna și Veneția, trimise de pictori tineri, plecați în Italia pentru a studia arta bizantină.

Aviz.

Membrii români ai adunării municipale din comitatul Sibiuului sunt rugați a lua parte la sedința ce se va ținea Marți în 20 Decemvrie st. n. a. c. oarele 10 a. m. în localul casinei române din Sibiu.

Obiectul: reorganizarea clubului municipal.

Sibiu - în 10 Dec. 1910.

Dr. Borcia, Dr. Lemény,
secretar. prezident.

Oficială.

Apropiindu-se sfârșitul anului, atragem luarea aminte a oficiilor și epitropiilor noastre parohiale, ca să înainteze la cassa arhidiecezană taxele sidoxiale restante; asemenea sunt rugați intelectualii noștri, să grăbească a achita cotisațiunea anuală pentru fondul cultural arhidiecezan!

NOUȚĂȚI.

În amintirea lui Șaguna. Societatea de lectură „Andreu Șaguna” a elevilor din secțiunea teologică dela seminarul „Andreian” va ținea Marți, în 30 Noemvrie st. v. la 11 ore a. m. o sedință publică în amintirea fericitului în Domnul Andreu b. de Șaguna.

Dela poștă. Oficialul postal din loc ne înconștințează că în urma ordinațiunii ministrului reg. ung. de comerț Nrul 70974/910 cu începere dela 1 Ianuarie 1911 nu se mai folosește pentru vasele de răboiu ces. și reg. cari umblă pe ape străine, mandatul postal internațional (tipăritură galbină) pentru timiteria banilor, ci mandatul postal intern (tipăritură roșie) folosit la noi, în țară.

Ordinațiune greșită. Se sorie din Agram: Șeful de secție la instrucțiunea publică, Dr. Amruș, a dat ordinațiune, ca în 6 Decemvrie stil nou să se sărbeze onomastica banului Nicolae Tomașci, și să nu se țină prelegeri în ziua aceasta. Șeful secțiunii a uitat, că banul actual nu este de religia romano-catolică, ci greco-orientală, și că prin urmare onomastica sa este în 6/19 Decemvrie. Greșala aceasta a stârnit multă ilaritate în Agram.

Un gram de rادیu. Mr. Alton, directorul societății engleze pentru extragerea radiului, a cumpărat dela guvernul austriac un gram de rادیu pentru suma de 360 de mii de coroane. Suma aceasta a dat-o financiarul englez Cassel, care voește să dăruiască acest prețios corp în folosul societății amintite.

Spiritist. Fostul ministru de finanțe sârbesc, Miatovici, este un mare aderent al spiritismului. Intr'un ziar din Belgrad fostul ministru publică acum o convorbire purtată cu spiritul (?) regelui ucis Alexandru. Convorbirea, sorie Miatovici, s'a întâmpat într'o odaie dela redacția revistei engleze Rewiew of Rewiew. Ministrul în considerare, că vorbirea urmată cu spiritul lui Alexandru este de natură intimă și gingașă, nu poate să o comunice întreagă; însă un lucru îl spune și anume: Intrebând de spiritul regelui, când va fi marele răboiu european? — spiritul a răspuns: „Răboiul general european se va face peste patru ani”.

Locuitorii Berlinului. Conform celui mai nou recensământ Berlinul are 3.700.000 de locuitori.

Mulțămită. Marele binefăcător al neamului românesc, Domnul Vasile de Stroiescu a binevoit a dăru pentru „fondul de renovare a bisericii noastre din Spring” frumoasa sumă de 200 cor. — În numele parohienilor mei aduc și pe această oale nobilului mezenate cele mai sincere și recunoscătoare mulțămiri. Spring, 10/12 910 Ioan Crăciun preot ort. rom.

† Ioan Peia, comerciant în Făgăraș, membru la mai multe instituțiuni culturale și sociale românești, după un îndelungat morb și grele suferințe a murit Joi, în 8 Decemvrie n. la orele 6 seara în etate de 37 ani, și în al 15-lea an al fericitei căsătorii. În mormântarea s'a făcut Duminică, în 11 Decemvrie n. la orele 2 p. m. în cimiterul comun din Făgăraș. Fie-i țărâna ușoară și memoria binecuvântată.

Lumina electrică se va introduce în vagoanele nouă dela căile ferate austriace, în locul gazului întrebuințat până acum.

Femeile din Elveția, în mișcarea pornită împotriva alcoolismului, obțin rezultate tot mai binefăcătoare. În țara înțreagă s'au înființat numeroase restaurante bune, în care nu se vinde nici un fel de băutură spirtoasă. Femeile elvețiene, în propaganda lor, au izbutit să câștige pe partea lor o mare parte a birșurilor și a proprietarilor de restaurante; reuniunea acestora a publicat acum o broșură, unde se recomandă băuturile lipsite de alcool și se spune, că și băuturile de felul acesta pot aduce negustorilor venite frumoase; — se ivesc tot mai dese cazuri, când restaurante elvețiene în care se vindeau băuturi alcoolice, bancrotează; iar restaurante scutite de asemenea băuturi, prosperează din ce în ce mai mult.

Victor Napoleon și soția sa Clementina sosesc săptămâna aceasta la Viena. Domnitorul nostru îi va primi în audiență.

Căsătoria între albi și negri. Se vestește din Londra, că membrii buri ai noului parlament sudafrican au pregătit un proiect de lege, care oprește căsătoria între albi și negri.

Al 169-lea! Cassariatul „Reuniunii române de înmormântare din Sibiu” a plătit ajutorul statutar după repositul membru Lazar Bogorin, fost ziler. Acesta este al 169-lea caz de moarte în sânul Reuniunii române de înmormântare sibiene.

Patru colinde din Munții-apuseni, paralel armonizate pentru cor mixt și bărbătesc, de Ștefan Ștefan, învățător. Prețul 2 coroane, plus porto postal. Se capătă la autor în Ecșka. (Torontal megye).

Amintirea lui Tolstoi. Doi dintre fiii lui Tolstoi, conții Leo și Andrei, voiesc să atace testamentul părintelui lor. Ceilalți membri ai familiei nu aprobă procedura aceasta; ci voiesc, ca ultima voință a lui Tolstoi să se îndeplinească cu pietatea cuvenită.

Club sârbesc. Sub numele „Rusko Srbski” s'a înființat în Belgrad un club, care are de scop nici mai mult, nici mai puțin, decât recucerirea Bosniei și Herțegovinei pe sama sârbilor.

Bogația cerșitorului. În Timișoara a răposat individul Toma Peter, care trăise din cerșitorie. Autoritățile locale au găsit în odaia cerșitorului o ladă veche cu mai multe mii de coroane în număr, precum și câteva libele de depuneri în valoare de 137 de mii de coroane.

A 20-a Insoțire de credit Raiffeisen în comitatul Sibiu. La stăruința învățătorului Alexandru Bârsan din Ruscioci și cu conlucrearea secretarului „Reuniunii române agricole sibiene”, a dnului Victor Tordășianu, economii nostri din Ruscioci au pus temeiul unei Insoțiri de credit sătești sistem Raiffeisen, ale cărei statute sunt aprobate de tribunalul din Sibiu. Insoțirea, care este a 20-a în comitatul Sibiu, își va începe zilele acesteia activitatea. Insoțirea intră la proiectata centrală a Insoțirilor noastre.

Se apropie Crăciunul. Cel mai frumos și prețios dar de Crăciun pentru bolnavi este însăușoarea (vindecarea). E pretutindenea recunoscut, că isvorul celor mai multe boale stă în îmbolnăvirea nervilor și în slăbire. Mii de oameni sufer de boalele acestea, deși ajutorul vindecării este așa de aproape. Bolnavii să cetească cartea acum apărută cu titlul „Tractat asupra electroterapieii”, care se trimite ori cui la cerere gratuit și franco prin Institutul de ord. med. Electro Vitalizer Budapest IV Semmelweiss utca 4. Mezzanin 51.

Cărți și reviste.

În jurul păcii, de Vedetot, Budapesta 1910. O broșură de 20 pp. Prețul 80 de bani.

„Bobârnaci.” A apărut primul număr al foii umoristice „Bobârnaci”, ca adaus la „Libertatea” din Orăștie. Foaia apare tot la două săptămâni, Joia, sub îngrijirea cunoscutului umorist Haralamb Călâmăr. Dorința foii este a contribui la înveselirea inimilor românești nestrucate și la înseninarea gândurilor întunecate. Foaia nu se alătură la nici o grupare de partid.

„Luceafărul,” revistă literară și artistică nr. 23, a apărut cu următorul număr bogat și variat: I. Borcia: Sonete (poezii). Constanța Hodoș: Oglinđa. Ecaterina Pitig: Sonet (poezie). D. N. Ciotori: Împăratul șoarecilor. * * * Muzeul A. Simu. Maria Cunțan: Note de drum (poezie). G. Bogdan Dăic: Cronică teatrală: Regele Lear. Dări de seamă: H. Chendi: Corneliu Moldovan, Cetatea soarelui. Cronică: † Tolstoi, Moartea lui Gh. Panu. Boicotarea ziarului „Lupta”, Brândușa. Actualitatea! „Prințul Cădrului”. Revista „Flurașul”. Notițe. Ilustrațiuni: 7 reproduceri fotografice referitoare la Muzeul A. Simu. D-na Simu. Dl A. Simu.

Teatru.

Astăzi, Luni, în beneficiul artistului Redl, se dă opereta *Der Kellermeister*, iar mâine, Marți, se dă opereta *Graf von Luxemburg*.

Poșta redacției.

Dlui I. C. în Spring Două coroane. Dlui I. M. în S. Ii facem loc în numărul de Sâmbătă.

Nr. 550/1910

[479] 1-3

Concurs.

Pentru ocuparea parohiei **Teina** (cl. II), se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în acest jurnal.

Venitele, cu întregirea dela stat, sunt conform datelor din coala B.

Petițiunile de concurs se vor înainta subsemnatului oficiu, în termenul susindicat, îndatorându-se concurenții a se prezenta — pe lângă restricțiunile reglementare — în o Duminecă sau sâmbătoare la biserică spre a cânta și predica respective celebra.

Alba-Julia 17 Noemvrie 1910.

Oficiul protopresbiterial în conțelegere cu comitetul parohial.

Ioan Teculescu
protopop.

[482]

2-3

Edict de licitație minuendă.

Comitetul parohial gr.-or. din Porumbacul-superior-răs., comitatul Făgărașului, dă în licitațiune publică minuendă Duminecă în 18 Decembrie 1910 st. n. repararea scaunului de lemn de stejar al clopotelor din turnul bisericii gr.-or.

Licitațiunea se va ținea în edificiul școlii la 2 oare p. m. Prețul strigării 250 cor. Planul și preliminarul aprobat de Preaonor. Consistor arhidiecezan, se poate vedea la oficiul parohial din loc.

Porumbacul-superior-răs. în 2 Decembrie n.

Vasilie Popianș, **Ioan Lupu,**
notarul com. prezid. com. par.

Nr. 104/1910. Of. par.

(475) 3-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de învățătoriu dela școala rom. gr. or. din parohia **Lepindea** tractul protopresbiterial Târnava, se escrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele: 1000 coroane salariu și anume: 600 coroane din repartitiție; 400 coroane dela stat sumă votată cu Nr. Minist. 40.363/1910. Cuartir în natură constătoriu din două odăi padimentate, culină câmară grădină și un stânjîn de lemne.

Cvencuenalele se socotesc după un serviciu neîntrerupt de cinci ani la această școală. Spre orientare să comunică celor interesanți cumcă edificiul școlar este nou numai de acum terminat și este zidit după unul dintre cele mai moderne planuri din colecțiunea ministerială.

Sala de învățământ este provăzută cu toate recvizitele și mobilierul impus de noua lege școlară.

Doritorii de a ocupa acest post de învățătoriu au să și aștearnă petițiunile conform legilor din vigoare la oficiul protopresbiterial gr. or. în Cetatea de baltă u. p. Küküllővár și să se prezenteze în comună spre a-și arăta dexteritatea în cântări și tipic fiind cântăreții și cei-ce posed muzica vocală preferiți.

Lepindea, din ședința comitetului par. gr. or. rom. ținută la 31 Octomvri 1910.

Iuliu Holder **Koros Vichentii**
prez.

Nr. 875/1910.

Vidi:

Nicolae Todoran
protopop.

Nr. 1000/1910.

(486) 2-3

Concurs.

Pe baza rezoluțiunei Veneratului Consistoriu din 12 Octomvrie a. c. Nr. 11769 Bis. se publică concurs pentru ocuparea postului de paroh cl III din **Chezdi Mărtănuș** cu filiile Ghelinta, Hilip și Oșdula, devenit vacant prin punerea în pensiuine a parohului nepunctios **Nicolau Crisbășan** se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor dela stat.

Concurenții vor avea a-și trimite cererile înscrise conform normelor existente subscrisului oficiu protopresbiterial al Treiscaunelor în Bereczk, având a se prezenta în vre-o Duminecă sau sâmbătoare cu prealabila încuviințare a protopresbiterului, spre a cânta predica eventual a celebra în biserică.

Brețcu, 14 Noemvrie 1910.

Oficiul protopresbiterial rom. gr. or. al tractului Treiscaune în conțelegere cu comitetul parohial.

Constantin Dimian
protopresbiter.

Nr. 1010/1910.

[481] 2-3

Concurs.

La postul vacant de învățător dela școala confesională română gr.-or. din **Veneția superioară** se publică concurs cu termen de 15 zile dela datul publicării.

Salariul fundamental din repartitiție 460 cor., 140 cor. arunc după dare 5%, ear 400 cor. dela stat, ce se va esopera cu documentele alesului, cuartir în natură și doi stânjini de lemne (8 m. cub.).

Doritorii de a obține acest post au de a-și înainta rugările de concurs în sensul regulamentului în timpul sus arătat subsemnatului oficiu și a se prezenta poporului în vre-o Duminecă.

Alesul va avea să conducă tineretul școlar la biserică Dumineca și sâmbătore dând răspunsurile la liturgie precum și la vecernie în presara sărbătorilor și a Duminecilor, chiar și în feriele de vară.

Cvencuenalele se vor solvi numai după un serviciu de 5 ani în această stațiune.

Făgăraș în 14 Noemvrie 1910.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. al tractului Făgăraș în conțelegere cu comitetul parohial.

Nicolae Borzea
protopop.

Nr. 466/1910 protop.

[473] 2-3

Concurs.

Pentru întregirea postului de paroh în parohia de clasa III a **Curciu** din protopresbiteratul Mediașului, conform ordinului Preavenatului Consistor arhid. din 2 Noemvrie a. c. Nr. 12.319 Bis. se escrie concurs nou cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

Concurenții vor avea să-și aștearnă petițiunile în termenul indicat, înscrise conform normelor în vigoare, subsemnatului oficiu protopresbiterial, având a se prezenta înaintea alegătorilor în vre-o Duminecă ori sâmbătoare pentru a cânta respective a celebra și cuvânta.

Cel ales este deobligat a solvi anual suma de 40 cor. pentru casa tractului în decurs de 10 ani consecutivi.

Mediaș, 12 Noemvrie 1910.

Oficiul protopresbiterial gr. or. al Mediașului în conțelegere cu comitetul parohial.

Romul Mircea
protopop.

Nr. 869/1910.

(471) 3-3

Concurs.

La postul vacant de învățător dela școala confesională română gr. or. din **Beșinân** se publică concurs cu termen de 30 zile dela datul primei publicării.

Salariul fundamental dela biserică 600 cor. și cuartir în natură, lemne de foc și eventual ajutor de stat.

Doritorii de a obține acest post au de a-și înainta rugările de concurs în sensul regulamentului în timpul sus arătat subsemnatului oficiului și a se prezenta poporului în vre-o Duminecă.

Alesul va avea să conducă tineretul școlar la biserică Dumineca și sâmbătore dând răspunsurile la liturgie, precum și la vecernie în presara sărbătorilor și a Duminecilor, chiar și în feriele de vară.

Cvencuenalele se vor solvi numai după un serviciu de 5 ani în această stațiune.

Merceurea, la 10 Noemvrie 1910.

Oficiul protopresbiterial gr. or. al Merceurei.

Avr. S. Pecurariu
protopresbiter.

Nr. 620/1910.

[487] 2-3

Concurs.

Pentru înstituirea unui post de capelan cu dreptul de succesiune în parohia de clasa primă **Stupini** protopresbiteratul Brașovului se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima apariție în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt a treia parte din venitele stolare sigure fasonate în coala B.

Se notează, că ori ce serviciu în și afară de biserică, capelanul nu poate săvârși fără prealabila încuviințare a parohului local.

Doritorii de a ocupa acest post își vor așterne în termenul sus indicat, subscrisului oficiu protopresbiterial, cererile concursuale, înscrise conform legilor în vigoare, având a se prezenta în vre-o Duminecă sau sâmbătoare în biserică din Stupini cu prealabila încuviințare a subscrisului, spre a cânta respective celebra și cuvânta.

Brașov în 9 Noemvrie 1910.

Oficiul protopresbiterial rom. gr. or. al Brașovului în conțelegere cu comitetul parohial concernent.

Ioan Hamsea
adm. prot.

Nr. 627-1910

[480] 2-3

Concurs.

Pentru întregirea postului învățătoresc din parohia **Dânc**, împreună cu postul de cantor se escrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Salariul învățătoresc împreună cu acest post este de 1000 cor., și anume: 200 cor. prin repartitiune pe popor, 400 cor. ajutor din fondul cultural votat prin rezoluțiunea consistorului arhidiecezan din 30 Sept. 1910 Nr. 11240 Școl. și 400 cor. ajutor ce se va cere dela stat, cuartir în edificiul școlii constătoriu din două chilii și grădină de un 1/4 jugăr în natură sau în locul ei 20 cor.

Petițiunile de concurs se vor înainta subsemnatului oficiu în termenul indicat, notând că la alegere vor fi preferiți cei cu cunoștință muzicală, cari vor putea înființa și cor, iar fiindcă alesul va servi totodată și ca cantor, competenții au să se prezenteze în vre-o Duminecă sau sâmbătoare înainte de alege la biserică spre a-și arăta destoinicia în cântări și tipic și a se face cunoscuți poporului.

Fizeș-Sân-Petru, 16/29 Nov. 1910.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. al tractului Unguraș în conțelegere cu comitetul parohial concernent.

Pavel Roșca,
protopop.

Nr. 880-1910

[476] 3-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de învățător la școala confesională română din **Cetatea-de-baltă**, să publică prin aceasta concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele sunt:

1. 300 coroane din repartitiție dela popor.
2. 200 coroane ajutor dela Preavenabilul Consistor arhidiecezan.
3. 500 coroane ajutor de stat, ce se va cere imediat după ocuparea postului.
4. Cuartir, o odaie în edificiul școlii.
5. Un stânjîn de lemne de foc și 10 coroane pentru grădina școlară.
6. Cvencuenalele să vor esopera dela stat, după 5 ani de serviciu la această școală.

Cererile de concurs să se înainteze conform normelor în vigoare subsemnatului (u. p. Küküllővár) până la termenul indicat mai sus, concurenții să se prezinte în vre-o Duminecă sau sâmbătoare spre a fi cunoscuți de popor, alesul va avea a cânta cu elevii Dumineca și în sărbători responsurile liturgice, apoi va ține cathizația cu elevii, cari vor cerceta școala de stat, și școala cu cei de repetiție.

Cetatea-de-baltă, 11 Nov. 1910.

Oficiul protopresbiterial gr. or. al tractului Târnava.

Nicolae Todoran
protopop.

Nr. 534-1910.

[469] 3-3

Concurs.

Sistemizându-se în parohia **Cricău** (cl. II.) post de capelan, cu drept de succesiune, pe lângă parohul actual **George Muncușiu**, prin aceasta să escrie, — pentru acest post — concurs, cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Capelanul va beneficia de jumătatea tuturor venitelor parohiei specificate în coala B.

Cererile de concurs să vor înainta subsemnatului oficiu, în termenul susindicat, îndatorându-se concurenții a se prezenta în vre-o Duminecă sau sâmbătoare, la biserică, — pe lângă restricțiunile reglementare, — spre a-și arăta destoinicia în cântare și predicare.

Alba-Julia, 10 Noemvrie 1910.

Oficiul protopresbiterial în conțelegere cu sinodul parohial (§. 6. din Reg. pentru parohii).

Ioan Teculescu,
protopresbiter.

De vânzare.

Lângă parcul cel mare se vinde din mână liberă **Casa lui Ioan Birău Nr. 2.**

Informațiuni la proprietarul casei în **Oena-Sibiului.** 488 1-1

Dela **Librăria arhidiecezană** se poate procura:

Ivela, **Cântecul Vetrei luminoase.** Pentru voce și pian. Se vinde în favorul asilului pentru orbi „*Vatra luminoasă*“ înființat de M. Sa Regina Elisaveta a României.

Prețul 2 coroane, plus porto 30 bani.

Vită de vie altoită

expediază sorte curate, sub garanție, în sortiment bogat, de ani cunoscuta și solida firmă:

Prima plantatiune de vițe de pe Târnave. Proprietar: **FR. CASPARI,** Mediaș Nr. 62 (Transilvania).

Rog a cere catalog gratuit! Catalogul conține scrisori de recunoștință din toate părțile țării și poate deci fi care posesor de vie a și cere informațiuni despre soliditatea numitei firme, dela persoane cunoscute. [383] 10-25

O binefacere dumnezească

e sănătatea pentru care nu putem fi îndestul mulțămitori. E datorința noastră deci ca să ne-o apărăm și îngrijim cu multă statornicie. Nu a junge dacă în privința aceasta ne îndestulim cu cunoașterea regulilor, cari sunt trebuincioase la susținerea sănătății, ci trebuie să știm de unde să cerem în cazuri de boale sfaturi medicale.

Pentru răspândirea acestor cunoștințe, institutul nostru și-a propus a pune la dispoziția Onor. public cartea noastră în mod gratuit. Aceasta o poate fiecare ceti, și toți cu provocare la acest anunț o cer, vor primi-o

gratit și franco

Cereți deci banda pentru bărbați sau pentru femei. 489 1-2

Electro-Vitalizer, instit. de ord. med.
Budapesta, IV. Semmelweisgasse 4. Mezzanin 51.

Unde se pot procura

REVERENZI

croite cu chic și lucrate bine? Numai la

IOAN PETRAȘCU

măestru croitor, Sibiu, Str. Cisnădiei Nr. 30,

pentru că el le croește foarte bine și pe lângă că le lucră din material bun le face și cu un preț de tot moderat și la caz de urgență le poate face în timpul cel mai scurt posibil.

Să mergem dar la el, să sprijinim industria românească, căci numai astfel putem deveni tari și mari! [94] 50-52

Telefon 172.